

OMANNÄKÖISEN ELÄMÄN SASTAMALA

Sastamalan strategia
2022-2025

SASTAMALA
sopivasti sykettä

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

- Kaupungistuminen ja keskittyminen kuntakeskuksiin jatkuvat. Alueiden erilaiset roolit korostuvat.
- Väestö ikääntyy nopeasti, elinikä pitenee ja huoltosuhde muuttuu.
- Teknologia ja digitalisaatio muuttavat työn sisältöä, mahdollistavat erilaiset työnteon muodot, ja muuttavat myös arjessa elämisen puitteita. Monipaikkaisuus lisääntyy.
- Hyvinvointi on trendikästä työssä ja vapaa-ajalla.
- Osaavasta työvoimasta on puutetta. Työperusteinen maahanmuutto lisääntyy.
- Globaali ja alueellinen riippuvuus lisääntyvät. Kiertotalous ja ilmastoteot ovat tärkeässä asemassa.
- Julkisen talouden alijäämä edellyttää sopeutustoimenpiteitä alkaneesta talouskasvusta huolimatta.
- Sote-uudistuksen vaikutukset kuntasektorin toimintaan, henkilöstömäärään ja talouteen ovat huomattavat.

ARVIO SASTAMALAN NYKYTILANTEESTA

VAHVUUDET

- Elinkeinorakenne / runsas yrityskanta
- Viihtyisä ja turvallinen asuinympäristö
- Kulttuuri, maaseutu ja luonto vesistöineen
- Yhteisöllisyys – tapahtumat, kylät, vapaaehtoistyö
- Monipuoliset harrastusmahdollisuudet
- Vahva 2. asteen koulutus
- Sijainti – kasvava Pirkanmaa, VT11, VT12 ja rautatie, lentokenttä lähellä

MAHDOLLISUUDET

- Tampereen seudun kasvu, saavutettavuus, tie- ja raideinfra, lähijuna
- Lapsiperheisiin ja nuorisoon panostaminen
- Matkailun kehittäminen, kulttuurikohteet
- Uudet asukkaat, paluumuuttajat, kohdenne-tulla ja aktiivisella, uudistuvalla markkinoinnilla
- Monipaikkaisuus, etättyö
- Yhdistysten, yritysten ja kaupungin välinen yhteistyö
- Asukkaiden osallisuuden mahdollistaminen

HEIKKOUEDET

- Joukkoliikenteen toteuttaminen laajalla alueella kallista
- Kallis infrastruktuuri, rajalliset resurssit
- Opiskelemaan lähtevät nuoret eivät palaa
- Päätämättömyys / rohkean päätöksenteon puute
- Vahvuuksia ei osata tuoda tarpeeksi esille
- Negatiivinen, vähättelevä asenne omaa kotikaupunkia kohtaan

UHAT

- Muuttotappio
- Lähipalvelujen heikkeneminen
- Liikenneyhteyksien heikkeneminen
- Työpaikkojen väheneminen
- Osaavan työvoiman saatavuus

Sastamalan strategia 2022-2025

Visio 2030

Missä haluamme olla strategiakauden päättyessä?

Omannäköisen elämän Sastamala

Vahvistuva veto- ja pitovoima

Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen

Osaamista tulevaisuuden tekijöille

Elinvoimaa työstä ja yrittäjyydestä

Tasapainoinen talous

Arvot

Mihin uskomme?

Rohkea realismi, osaava uudistuminen, yhteistyön voima

Sastamalan kaupunki edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

Strategiset valinnat

Missä meidän on onnistuttava?

Missio

Miksi olemme olemassa?

SASTAMALA

SASTAMALA
sopivasti sykkettä

Visio 2030: Omannäköisen elämän Sastamala

Tyytyväinen Sastamalan asukas saa laadukkaat palvelunsa omasta kaupungistaan, viettää aktiivista vapaa-aikaa ja elää omannäköistään elämää itselleen parhaiten sopivassa ympäristössä.

Moderni muuttovoittoinen, menestyvien yritysten ja osaavan työvoiman Sastamala on kiinteä osa Tampereen työssäkäyntialuetta. Kehittyneet liikenneyhteydet mahdollistavat sujuvan liikkumisen. Sastamala on vahvistanut asemaansa tunnettuna matkailu- ja kulttuurikaupunkina.

Me kaikki teemme yhdessä töitä uudistuvan ja ympäristöstään vastuullisen Sastamalan ja sen asukkaiden hyväksi.

MITEN ME SEN TEEMME?

Strategiset valinnat / kärjet

- Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen
- Osaamista tulevaisuuden tekijöille
- Elinvoimaa työstä ja yrittäjyydestä

HYVINVOINTIA ASUMISEEN JA ELÄMISEEN

- Edistämme hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä yhteistyössä asukkaiden, yritysten, yhdistysten ja muiden julkisten toimijoiden kanssa. Vuoden 2023 alusta keskeinen yhteistyökumppani on Pirkanmaan hyvinvointialue.
- Mahdollistamme asukkaiden aktiivista ja onnellista elämää runsailla liikunta-, kulttuuri- ja muilla vapaa-ajan harrastusmahdollisuuksilla yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.
- Tavoittelemme toimivan arjen luomista asukkaille ja erityisesti lapsiperheille asiakaslähtöisillä palveluilla.
- Kehitämme palvelutietoisuutta ja palvelujen saavutettavuutta kaupungin verkkosivuja uudistamalla ja palvelujen digitaalisuutta lisäämällä.
- Panostamme kaupunkikeskustan ja asuinympäristöjen viihtyisyyden ja turvallisuuden lisäämiseen yhdessä asukkaiden, kylien, yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa. Kaavoituksessa otamme huomioon alueiden, yritysten ja asukkaiden erilaiset tarpeet monipuolisella, rohkealla ja innovatiivisella suunnittelulla.

OSAAMISTA TULEVAISUUDEN TEKIJÖILLE

- Järjestämme laadukkaat ja monipuoliset kasvun ja oppimisen palvelut ajantasaisissa ja oppimista tukevissa oppimisympäristöissä.
- Toisen asteen koulutus Sastamalassa on vetovoimainen ja houkutteleva kokonaisuus. Lukiokoulutuksen järjestämme omana toimintana ja teemme tiivistä yhteistyötä Sasky koulutuskuntayhtymän kanssa.
- Tuemme elinikäistä oppimista ja osaamisen lisäämistä varhaiskasvatuksesta lähtien aina iäkkäämpiin ikäryhmiin saakka. Kansalaisopistolla ja kirjastopalveluilla on merkittävä rooli elinikäisessä oppimisessa.
- Edistämme etäopiskelu- ja etätyömahdollisuuksien toteuttamista.
- Kiinnitämme erityistä huomiota ympäristökasvatukseen, ilmasto-osaamiseen ja kestävän kehityksen mukaiseen toimintaan.

ELINVOIMAA TYÖSTÄ JA YRITTÄJYYDESTÄ

- Edistämme osaltamme kaupungin saavutettavuutta keskeisten liikenneväylien turvallisuutta ja palvelutasoa lisäämällä sekä lähijuna- ja muuta joukkoliikennettä kehittämällä.
- Vahvistamme elinkeino-, työllisyys- ja koulutuspalvelujen alueellista yhteistyötä (mm. ammatillinen koulutus, korkeakoulu yhteistyö ja elinkeinoelämän verkostot) osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseksi.
- Autamme yritysten syntymistä ja sijoittumista Sastamalaan sekä toimivien yritysten kasvua monipuolisilla, aktiivisilla ja uudistuvilla elinkeinopalveluilla.
- Edistämme Sastamalan tunnettuutta ja houkuttelevuutta merkittävänä kulttuuri-, tapahtuma- ja matkailukaupunkina.
- Toteutamme omalta osaltamme Hinku-verkoston kuntana ilmastonmuutoksen hillintään liittyviä toimenpiteitä.
- Varaudumme julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen siirtoon kuntiin vuonna 2024 yhteistyössä Pirkanmaan muiden kuntien kanssa.

STRATEGIAN TOIMINTALINJAUKSET

- Tasapainoinen talous
- Omistajapolitiikka
- Henkilöstöpolitiikka
- Asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

TASAPAINOINEN TALOUS

- Pidämme talouden tasapainossa siten, että taloussuunnitelmakauden tulos on positiivinen ja vuosikate riittää poistoihin.
- Veroprosentit määrittelemme kilpailukykyiselle tasolle lähialueen kuntien vertailussa.
- Pidämme asukasta kohti lasketut laina- ja konsernilainamäärät pienempinä kuin kunnissa keskimäärin.
- Investoimme vuosittain kestäväällä tavalla vähintään poistojen verran. Painopisteenä ovat sellaiset investoinnit, jotka vaikuttavat positiivisesti käyttötalouden tasapainoon. Investointitasoa voimme korottaa erillisillä päätöksillä elinvoimainvestointeihin ottaen kuitenkin huomioon hallittu riskinotto. Palveluverkkoinvestoinnit pohjautuvat erilliseen suunnitelmaan.

OMISTAJAPOLITIIKKA

- Kaupunki on omistajana pitkäjänteinen, vakaa ja luotettava toimija. Pyrimme turvaamaan palveluiden tuotanto-olosuhteet sekä luomme edellytyksiä kaupungin kasvulle.
- Maan hankinnan keskitämme alueille, joilla arvioimme olevan kasvupotentiaalia tulevaisuudessa.
- Kaupunki omistaa tällä hetkellä pääsääntöisesti omassa palvelutuotannossa käytettävät kiinteistöt. Uusissa kohteissa omistus ratkaistaan tapauskohtaisesti.
- Tarpeettomat kiinteistöt myymme ja jatkamme kiinteistöjen käytön tehostamista määrätietoisesti.
- Jokaisella tytäryhtiöllä on omat selkeät valtuuston talousarvion yhteydessä hyväksymät tavoitteet ja mittarit.
- Kaupunki on mukana yhtiöissä, jos se on kuntalaisten palveluiden turvaamiseksi tarpeellista. Näiden yhtiöiden tuottamien palvelujen tulee olla kustannustehokkaasti tuotettuja.

HENKILÖSTÖPOLITIikka

- Sastamalan kaupunki on vetovoimainen työnantaja, joka kantaa vastuun työntekijöistä ja turvallisesta työympäristöstä. Kaupunki edistää työhyvinvointia ja avointa vuorovaikutusta.
- Osaava ja vastuullinen esimiestyö ja johtaminen tukee henkilöstön sitoutumista, hyvinvointia ja työn tuloksellisuutta.
- Hyvinvoiva työyhteisö muodostuu luomalla yhdessä toimivat rakenteet ja yhteistyömallit, takaamalla riittävät resurssit ja lisäämällä yli toimialan tehtävää yhteistyötä.
- Henkilöstöä kannustetaan oman ja työyhteisön osaamisen kehittämiseen, työn sisältöjen uudistamiseen ja monipuoliseen kouluttautumiseen. Samalla kehitetään kannustavaa palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmää ja mahdollistetaan työ- ja vapaa-ajan yhteensovittaminen.

ASUKKAIDEN OSALLISTUMIS- JA VAIKUTTAMISMAHDOLLISUUDET

- Kansalaisvaikuttamisen perusta on julkisuus ja tiedon saanti.
- Merkittäviä ja laajakantoisia asioita valmistelemme vuorovaikutteisesti.
- Kokeilemme osallistuvaa budjetointia.
- Osallistamme asukkaita kaupungin tulevaisuuden suunnittelussa, päätöksenteossa ja päätösten toteuttamisessa.
- Avaamme päätöksentekoa kuntalaisille erityisesti kotisivuillamme, jotka ovat kaupungin pääviestintäkanava.
- Tiedotamme kaupungin asioista aktiivisesti.

STRATEGIAN TOTEUTUS JA SEURANTA

- Strategian vision ja tavoitteiden toteutumista seuraamme strategisilla mittareilla, jotka kertovat kehityksen suunnasta. Tavoitteiden toteutumisesta raportoimme osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.
- Strategian ja siihen perustuvien talousarviotavoitteiden toteutumista seuraamme ja raportoimme talousarvioraportoinnin yhteydessä.
- Strategian väliarvioinnin ja mahdollisen päivityksen suoritamme valtuustokauden puolivälissä vuonna 2023.
- Valtuustokauden päättyessä suoritamme itsearvioinnin ja kehitysseurannan, joiden tuloksia hyödynnämme seuraavan valtuustokauden strategian laadinnassa tai päivityksessä.

STRATEGISET MITTARIT

Kuvaavat kehityksen suuntaa seuraavilla teemoilla/osa-alueilla:

- Väestödynamiikka
- Työllisyysdynamiikka
- Yritysdynamiikka
- Tulodynamiikka
- Muu elinvoimadynamiikka.

Jokaisella teemalla on useampi muuttuja ja jokaiselle muuttujalle asetetaan strategiakauden tavoitetaso. Tavoitetason toteutumista arvioidaan vähintään kahdesti vuodessa (kesäkuun osavuosisikatsaus ja tilinpäätös) viimeisimmän käytettävissä olevan tiedon perusteella.

Hyvinvointimittarit määritellään hyvinvointikertomuksessa.

VÄESTÖDYNAMIIKKA

MUUTTUJA	MITÄ MITTAA	TIETOLÄHDE JA TIEDON SAATAVUUSTIHEYYS	SASTAMALAN LÄHTÖTASO	TAVOITETASO
1. LUONNOLLINEN VÄESTÖNLISÄYS	Syntyneiden ja kuolleiden välinen erotus ajanjakson aikana	Tilastokeskus, väestötilastot, kuukausittain	-157 (2020)	Enintään -100
2. KOKONAISETTUUDET	Maan sisäisen muuttoliikkeen tulomuuton ja maahanmuuton sekä lähtömuuton ja maasta muuton välinen erotus ajanjakson aikana	Tilastokeskus, väestötilastot, kuukausittain	-66 (2020)	Positiivinen
3. VÄESTÖNLISÄYS	Alueen väestömäärän yhteenlaskettu muutos kaikkien väestönkehityksen osatekijöiden osalta ajanjakson aikana	Tilastokeskus, väestötilastot, kuukausittain	-223 (2020)	Enintään -100

TYÖLLISYYSDYNAMIIKKA

MUUTTUJA	MITÄ MITTAA	TIETOLÄHDE JA TIEDON SAATAVUUSTIHEYS	SASTAMALAN LÄHTÖTASO (KOKO MAAKA/MED)	TAVOITETASO
1. TYÖLLISYYSASTE (%)	Työllisten 15-64-vuotiaiden %-osuus suhteessa samanikäiseen väestöön	Tilastokeskus, työvoimatutkimus, vuosittain	71,5 (2019) (72,2)	75,0
2. TYÖTTÖMIEN MÄÄRÄ JA TYÖTTÖMYYSASTE (%)	Työttömien määrän ja osuuden suhteessa työvoimaan eli työllisiin ja työttömiin	TEM, työnvälitystilasto, kuukausittain	6,5 (M8/2021) - (10,7)	Keskimäärin enintään 6,0
3. TYÖTTÖMYYDEN RAKENNE: ALLE 25-VUOTIAIDEN TYÖTTÖMIEN MÄÄRÄ	Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä ja osuus kaikista alueen työttömistä työnhakijoista	TEM, työnvälitystilasto, kuukausittain	9,8 (M8/2021) (11,7)	Keskimäärin enintään 10,0
4. AKTIIVOINTIASTE (%)	Aktiivitoimenpiteissä olevien määrä keskimäärin kuukauden aikana työmarkkinatukea saaneista henkilöistä	KELA, Kelasto -tietokanta, kuukausittain	43,2 (M5/2021) (30,0)	50,0

YRITYSDYNAMIIKKA

MUUTTUJA	MITÄ MITTAA	TIETOLÄHDE JA TIEDON SAATAVUUSTIHEYS	SASTAMALAN LÄHTÖTASO (KOKO MAA KA/MED)	TAVOITETASO
1. ALOITTANEIDEN YRITYSTEN MÄÄRÄ	Aloittaneiden yritysten absoluuttinen määrä ajanjaksolla	Tilastokeskus, aloittaneet ja lopettaneet yritykset, neljännesvuosittain Kaupunki, osavuositain	146 (2020)	Vähintään 120
2. TOIMIVIEN YRITYSTEN MÄÄRÄ (YRITYSKANTA)	Toimivien yritysten määrä (yrityskanta) ajanjaksolla	Tilastokeskus, toimivien yritysten määrä, neljännesvuosittain	2 235 (2020)	Vähintään 2 300
3. UUSIEN TEOLLISUUS- JA LIIKETOIJOJEN MÄÄRÄ	Valmistuneiden uusien teollisuus- ja liiketoiljojen kuutiomäärä	Kaupunki, osavuositain	37 258 (2020)	Vähintään 30 000

TULODYNAMIIKKA

MUUTTUJA	MITÄ MITTAA	TIETOLÄHDE JA TIEDON SAATAVUUSTIHEYD	SASTAMALAN LÄHTÖTASO (PIRKANMAA/ KOKO MAA KA)	TAVOITETASO
1. TULOVEROPROSENTTI	Kaupungin tuloveroprosentti	Tilastokeskus, vuosittain	21,50 (2021) 21,43 (2021)	Pirkanmaan kuntien aritmeettista keskiarvoa alhaisempi
2. TILITETTYJEN KUNNALLISVEROJEN MÄÄRÄ	Tilitettyjen kunnallisverojen määrän kehitys ja muutos edellisen vuoden vastaavaan	Verohallinto, tilitetyt kunnallisverot, vuosittain (osavuositain)	+1,7% (2020) (+5,1%)	Kertymä kuntien keskimääräinen taso
3. TILITETTYJEN YHTEISÖVEROJEN MÄÄRÄ	Tilitettyjen yhteisöverojen määrä ja muutos edellisen vuoden vastaavaan	Verohallinto, tilitetyt yhteisöverot, kuukausittain (osavuositain)	+7,2% (2020) (+3,0%)	Kertymä kuntien keskimääräinen taso
4. VEROTULOJEN MÄÄRÄ	Kunnallis-, kiinteistö- ja yhteisöverojen yhteenlaskettu määrä euroina asukasta kohden laskettuna	Tilastokeskus, tulotilastot, vuosittain	3 445 €/as (2020) (79,6 % keskiarvosta) (4 326 €/as)	Määrä lisääntyy suhteessa maan keskiarvoon
5. VUOSIKATEPROSENTTI	Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin.	Kaupunki, osavuositain	141 (2020)	Vähintään 100
6. LAINAMÄÄRÄ	Kaupungin lainamäärä euroina asukasta kohti Konsernilainat euroina asukasta kohti	Tilastokeskus, vuosittain Kaupunki, kuukausittain	2 578 (2020) (3 448) 4 642 (2020) (7 457)	Kuntien keskimääräisiä alhaisemmat

MUU ELINVOIMADYNAMIIKKA

MUUTTUJA	MITÄ MITTAA	TIETOLÄHDE JA TIEDON SAATAVUUSTIHEYS	SASTAMALAN LÄHTÖTASO (KOKO MAA KA/MED)	TAVOITETASO
1. VALMISTUNEIDEN ASUNTOJEN MÄÄRÄ	Valmistuneiden asuntojen yhteismäärä ajanjakson aikana ja osuus 10 000 asukasta kohden laskettuna	Tilastokeskus, rakentaminen, vuosittain Kaupunki, osavuositain	56 (2020) 23,3 (2020) (35 748) (64,6)	40 Vähintään 17,0
2. VÄESTÖN KOULUTUSTASO-MITTAININDEKSI (VKTM-INDEKSI)	Alueen yli 20-vuotiaan väestön koulutustasoa kuvaava indeksi, jossa huomioidaan asukkaiden koulutuksen keskimääräinen pituus ja voidaan verrata muihin alueisiin	Tilastokeskus, koulutus-tilastot, vuosittain	308,3 (2019) (379,7)	320
3. TALOUDELLINEN HUOLTOSUHDE	Alueen ei-työllisten määrä suhteessa työllisiin ajanjakson aikana. Mitä alhaisempi suhdeluku, sitä kilpailukykyisempi alue väestön työmarkkina-aseman näkökulmasta	Tilastokeskus, väestö-tilastot, vuosittain	161,6 (2019) (132,8)	Enintään 150,0
4. KELA:N SAIRASTAVUUSINDEKSI	Mittaa alueen sairastavuutta yleisempien sairausryhmien osalta suhteessa koko maan keskiarvoon	Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ja KELA, sairastavuus-indeksit, vuosittain	108,0 (2018) vakioitu (100)	Enintään 105,0